

Kalp Sağlığında Dijital Sağlık Hizmetlerinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Digital Health Services in Heart Health

Berent Sayar¹

¹Private Medical Clinic, Türkiye. <https://orcid.org/0009-0009-0731-3150>

ÖZET

Teknoloji ve sağlık hizmetlerinin keşişmesi nedeniyle dijital sağlık hizmetleri son yıllarda giderek daha popüler hale geldi. Bu hizmetler arasında mobil sağlık, sağlık bilgi teknolojisi, giyilebilir cihazlar, tele sağlık ve tele tıp bulunmaktadır. Dijital sağlık hizmetleri, sağlık hizmeti sunumunu ve hasta sonuçlarını iyileştirmeyi amaçlayan geniş bir teknoloji ve hizmet yelpazesini kapsar. Dijital sağlık, sağlığı ve sağlık hizmeti sunumunu iyileştirmek için teknolojinin kullanılması olarak tanımlanabilir. Sonuç olarak, dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi, gelecekteki dijital sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına bilgi sağlamak ve sağlık hizmeti sunumunu ve hasta sonuçlarını iyileştirmek için çok önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital, Sağlık Hizmetleri, Değerlendirme.

ABSTRACT

Digital healthcare has become increasingly popular in recent years due to the intersection of technology and healthcare. These services include mobile health, health information technology, wearable devices, telehealth and telemedicine. Digital healthcare encompasses a broad range of technologies and services aimed at improving healthcare delivery and patient outcomes. Digital health can be defined as the use of technology to improve health and healthcare delivery. Consequently, evaluation of digital healthcare services is crucial to inform the development and implementation of future digital healthcare services and improve healthcare delivery and patient outcomes.

Keywords: Digital, Healthcare, Evaluation.

GİRİŞ

Teknoloji ve sağlık hizmetlerinin keşişmesi nedeniyle dijital sağlık hizmetleri son yıllarda giderek daha popüler hale geldi. Bu hizmetler arasında mobil sağlık (mSağlık), sağlık bilgi teknolojisi (SBT), giyilebilir cihazlar, tele sağlık ve tele tıp bulunmaktadır. Dijital sağlık hizmetleri gelişmeye ve yaygınlaşmaya devam ettikçe, bunların sağlık sonuçlarını iyileştirmedeki etkinliğini ve verimliliğini değerlendirmek büyük önem taşıyor. Bu yazımızda dijital sağlık hizmetlerinin tanımını, bu hizmetleri değerlendirmenin önemini ve değerlendirmede kullanılan yöntemleri inceleyeceğiz.

DİJİTAL SAğLIK HİZMETLERİ

Dijital sağlık hizmetleri, sağlık hizmeti sunumunu ve hasta sonuçlarını iyileştirmeyi amaçlayan geniş bir teknoloji ve hizmet yelpazesini kapsar. Dijital sağlık, sağlığı ve sağlık hizmeti sunumunu iyileştirmek için teknolojinin kullanılması olarak tanımlanabilir. Buna mobil sağlık uygulamaları, elektronik sağlık kayıtları, tele sağlık ve giyilebilir cihazlar gibi teknolojiler dahildir. Dijital sağlık hizmetlerinin kullanımı hasta sonuçlarını iyileştirme ve sağlık hizmetlerine erişimi artırma potansiyeline sahiptir. Ancak bu hizmetlerin sağlık sonuçlarının iyileştirilmesinde etkili ve verimli olmasını sağlamak için değerlendirilmesi önemlidir.

Dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi, sağlık sonuçlarının iyileştirilmesinde etkili olmalarını sağlamak açısından çok önemlidir. Dijital sağlık müdahaleleri (DSM), etkinliği artırarak sağlık ve sağlık

Corresponding Author: Berent Sayar, Ad Soyad, e-mail: berentsayar@gmail.com

Received: 26.07.2023, Accepted: 25.11.2023, Published Online: 20.12.2023

Cited: Sayar B. Kalp Sağlığında Dijital Sağlık Hizmetlerinin Değerlendirilmesi. Anatolia Cor. 2023;1(1):10-12.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10405092>

The journal is licensed under a [Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

hizmetleri sunumunu iyileştirmeye yönelik ölçeklenebilir araçlar olarak muazzam bir potansiyele sahiptir. Ancak bu müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek zor olabilir. DSM'nin değerlendirilmesine yönelik araştırma sorusuna dayalı bir yaklaşım, bu tür müdahaleler etrafında bilgi tabanının birikmesine yol açabilir. Bu yaklaşım, sağlık sonuçlarını iyileştirmede hangi müdahalelerin en etkili olduğunu belirlemeye yardımcı olabilir ve dijital sağlık hizmetlerinin gelecekteki gelişimi ve uygulanması konusunda bilgi sağlayabilir.

Dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi, bu müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek için kullanılan yöntemlerin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını gerektirir. DSM'ler karmaşık müdahalelerdir ve randomize kontrollü çalışma (RKÇ) gibi mevcut değerlendirme yöntemlerinin, bu müdahalelerin karmaşık doğasını yakalama yetenekleri sınırlıdır. Gerçek dünyadaki kanıtların ve uygulama biliminin kullanılması gibi alternatif değerlendirme yöntemleri, bu müdahalelerin etkinliği konusunda değerli bilgiler sağlayabilir. Bu yöntemler, sağlık sonuçlarını iyileştirmede hangi müdahalelerin en etkili olduğunu belirlemeye yardımcı olabilir ve dijital sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına bilgi sağlayabilir.

Dijital sağlık hizmetlerinin etkinliğinin değerlendirilmesinde temel performans göstergeleri (TPG'ler) önemlidir. TPG'ler sağlık hizmeti kalitesinin ve hizmet performansının ölçülmesinde, değerlendirilmesinde ve iyileştirilmesinde kritik bir rol oynar. Dijital sağlık hizmetlerinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye yardımcı olur ve bunların nasıl geliştirilebileceğine dair içgörü sağlarlar. Brenner'a göre (1) TPG'ler, hasta sonuçları, sağlık hizmetlerine erişim, maliyet etkinliği ve hasta memnuniyeti gibi alanlarda dijital sağlık hizmetlerinin etkinliğini değerlendirmek için kullanılabilir. Bu göstergeler iyileştirilecek alanların belirlenmesine yardımcı olabilir ve gelecekteki dijital sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine bilgi sağlayabilir. Ek olarak, TPG'ler dijital sağlık hizmetlerinin sağlık hizmeti sunumu, sağlık sonuçları ve hasta memnuniyeti üzerindeki etkisini ölçmek için kullanılabilir (1).

Dijital sağlık hizmetlerinin potansiyel faydalarına rağmen, bunların etkililiğinin değerlendirilmesinde de zorluklar bulunmaktadır. Önemli zorluklardan biri, dijital sağlık hizmetleri için standartlaştırılmış değerlendirme yöntemlerinin bulunmamasıdır. Guo (2), dijital sağlık hizmetlerinin geçerli ve güvenilir değerlendirmesinin ne olduğu konusunda fikir birliğinin bulunmadığını belirtmektedir. Ek olarak, uygun kontrol gruplarının belirlenmesinde, alanların eşleştirilmesinde ve sonuçların doğru bir şekilde ölçülmesinde zorluklar vardır (3). Birlikte çalışabilirlik, veri gizliliği ve güvenlik gibi teknik zorluklar da dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesinde önemli zorluklar doğurmaktadır. Dijital sağlık hizmetlerinin doğru ve etkili bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak için bu zorlukların ele alınması gerekir.

Dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesine ilişkin birçok başarılı vaka çalışması yapılmıştır. Örneğin, Murray (4) diyabet ve hipertansiyon gibi kronik hastalıklara yönelik dijital sağlık müdahalelerinin başarılı bir şekilde değerlendirildiğini vurgulamaktadır. Değerlendirme hasta sonuçları, sağlık hizmetlerine erişim ve maliyet etkinliği gibi TPG'lerin kullanımını içeriyordu. Değerlendirmenin sonuçları gelecekteki dijital sağlık hizmetlerinin gelişimine bilgi sağlamak için kullanıldı. Bir başka başarılı vaka çalışması, kaynakların sınırlı olduğu bir ortamda zihinsel sağlık için dijital sağlık hizmetini değerlendiren Mason'un (5) çalışmasıdır. Değerlendirme, dijital sağlık hizmetinin etkinliğine ilişkin değerli bilgiler sağlayan paydaş görüşmelerini ve masa başı araştırmasını içeriyordu. Bu örnek olay çalışmaları, dijital sağlık hizmetlerinin etkili bir şekilde değerlendirilebileceğini ve sonuçların sağlık hizmeti sunumunu ve hasta sonuçlarını iyileştirmek için kullanılabilirliğini göstermektedir.

SONUÇ

Sonuç olarak dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi, sağlık sonuçlarının iyileştirilmesinde etkili olmasını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Dijital sağlık hizmetleri, sağlık hizmeti sunumunu ve hasta sonuçlarını iyileştirme potansiyeline sahiptir ancak bunların etkinliğinin doğru ve etkili bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Temel performans göstergelerinin, standartlaştırılmış

değerlendirme yöntemlerinin ve örnek olay incelemelerinin kullanılması, dijital sağlık hizmetlerinin etkinliğinin değerlendirilmesine yardımcı olabilir. Ancak dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesinde standart değerlendirme yöntemlerinin olmayışı ve teknik zorluklar gibi önemli zorluklar bulunmaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelmek, dijital sağlık hizmetlerinin doğru ve etkili bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak için çok önemlidir. Sonuçta, dijital sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi, gelecekteki dijital sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına bilgi sağlamak ve sağlık hizmeti sunumunu ve hasta sonuçlarını iyileştirmek için çok önemlidir.

AÇIKLAMALAR

Finansal destek yoktur.

Çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKLAR

1. Brenner M, Weir A, McCann M, et al. Development of the key performance indicators for digital health interventions: A scoping review. *Digit Health*. 2023;9:20552076231152160. Published 2023 Jan 22. doi:10.1177/20552076231152160
2. Meyerheim M, Burns-Gebhart A, Mirzaie K, Garani-Papadatos T, Braun Y, Graf N. Challenges and Pitfalls for Implementing Digital Health Solutions in Clinical Studies in Europe. *Front Digit Health*. 2021;3:730680. Published 2021 Sep 28. doi:10.3389/fgth.2021.730680
3. Guo C, Ashrafian H, Ghafur S, Fontana G, Gardner C, Prime M. Challenges for the evaluation of digital health solutions- A call for innovative evidence generation approaches. *NPJ Digit Med*. 2020;3:110. Published 2020 Aug 27. doi:10.1038/s41746-020-00314-2
4. Murray E, Hekler EB, Andersson G, et al. Evaluating Digital Health Interventions: Key Questions and Approaches. *Am J Prev Med*. 2016;51(5):843-851. doi:10.1016/j.amepre.2016.06.008
5. Mason C, Lazenby S, Stuhldreher R, Kimball M, Bartlein R. Lessons Learned From Implementing Digital Health Tools to Address COVID-19 in LMICs. *Front Public Health*. 2022;10:859941. Published 2022 Apr 8. doi:10.3389/fpubh.2022.859941